

KARBAPENEMAZES GAMINANČIŲ ENTEROBAKTERIJŲ PLITIMO MAŽINIMO TVARKOS APRAŠAS

Parengė:

Ieva Alšauskaitė
Infekcijų kontrolės skyriaus vyriausioji
specialistė
2024-10-

Suderinta:

Justinas Dzidzevičius
Direktorius medicinai
2024-10-

Marija Žeruolienė
Direktorė slaugai
2024-10-

Rita Butylkina
Infekcijų kontrolės skyriaus vadovė
2024-10-

Kokybės valdymo skyriaus
2024-10-

TA 141 - 2024
Leidimas Nr. 1



PATVIRTINTA
Generalinio direktoriaus
2024 m. lapkričio mėn. 13 d.
įsakymu Nr. 1V-622

--	--

TURINYS

1.	PASKIRTIS.....	4
2.	TAIKYMO SRITIS.....	4
3.	TERMINAI, APIBRĖŽTYS IR SANTRUPOS.....	4
4.	ATSAKOMYBĖ.....	3
5.	APRAŠYMAS.....	3
5.1.	ATRANKINIŲ TYRIMŲ ATLIKIMO TVARKA.....	3
5.2.	PATVIRTINIMO, KAD PACIENTAS NĖRA CPE NEŠIOTOJAS, TVARKA.....	5
5.3.	PAGRINDINĖS INFEKCIJŲ PREVENCIJOS IR KONTROLĖS PRIEMONĖS.....	5
6.	PARENGTA VADOVAUJANTIS.....	5
7.	KEITIMAI.....	5
8.	PASKIRSTYMAS.....	6
9.	PRIEDAI.....	6

1. PASKIRTIS

Šis tvarkos aprašas (toliau – TA) skirtas Viešosios įstaigos Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Kauno ligoninės (toliau – Ligoninės) karbapenemazes gaminančių enterobakterijų ir karbapenemams atsparių enterobakterijų nešiotojų (toliau kartu – CPE) prevencijai ir kontrolei ligoninėje. Šis TA reglamentuoja atrankinių tyrimų atlikimo tvarką, papildomas infekcijų prevencijos ir kontrolės priemonės CPE nešiotojams, CPE nešiojimo ir infekcijos nustatymo ir patvirtinimo, kad pacientas nėra CPE nešiotojas, tvarką bei pagrindines infekcijų prevencijos ir kontrolės priemones.

2. TAIKYMO SRITIS

Šis TA reglamentuoja darbuotojų veiksmus, priimant, tiriant ir gydant CPE atvejus Ligoninėje. Šiuo TA vadovausis visų ligoninės klinikų, skyrių ir poskyrių darbuotojai.

3. TERMINAI, APIBRĖŽTYS IR SANTRUPOS

3.1. **Baigiamasis patalpų valymas, dezinfekcija** – patalpų, kuriose gydomi pacientai, sergantys arba įtariami, kad serga užkrečiamosiomis ligomis, ir jose esančių daiktų bei įrangos valymas, dezinfekcija pacientui (-ams) išvykus.

3.2. **CPE** - karbapenemazes gaminančios enterobakterijos ir karbapenemams atsparūs enterobakterijų nešiotojai.

3.3. **ESPBI IS** – elektroninė sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinė sistema.

3.4. **Rankų higiena** – procedūra, kurią apima rankų plovimas ir rankų antiseptika.

3.5. **Izoliavimas** – paciento atskyrimas nuo kitų pacientų siekiant sumažinti patogeninių mikroorganizmų plitimą.

3.6. **Kontaktinės izoliavimo priemonės** – priemonės ir procedūros, apribojančios mikroorganizmų plitimą nuo vieno asmens kitam asmeniui.

3.7. **Ligoninė** – Viešoji įstaiga Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Kauno ligoninė.

3.8. **ppm** – ištirpusios medžiagos (dujų ore arba cheminės medžiagos skystyje) koncentracija, kuri matuojama masės dalimis milijone (1 dalis medžiagos milijone dalių tirpiklio – 1 ppm skaitmeninis ekvivalentas – mg/litre).

4. ATSAKOMYBĖ

Užtikrinant CPE epidemiologinę priežiūrą, prevenciją ir kontrolę vadovaujamosi reglamentuojančiais teisės aktais, Ligoninės vidaus dokumentais ir šiuo TA. TA yra privalomas vykdyti visiems darbuotojams savo kompetencijų apimtyje.

5. APRAŠYMAS

Karbapenemazes gaminančių enterobakterijų ir karbapenemams atsparių enterobakterijų kontrolė ir prevencija Ligoninėje vykdoma vadovaujantis teisės aktų, reglamentuojančių CPE prevenciją ir kontrolę, nustatyta tvarka.

5.1. ATRANKINIŲ TYRIMŲ ATLIKIMO TVARKA

5.1.1. Atrankinių tyrimų atlikimas

5.1.2. Atrankiniai tyrimai atliekami paciento hospitalizavimo metu. Nesant galimybės paimti ėminį hospitalizacijos metu, ėminys turi būti paimtas per pirmas 24 hospitalizacijos valandas.

5.1.3. Atrankiniai tyrimai atliekami CPE rizikos grupės pacientui, kuris atitinka bent vieną iš šių kriterijų:

5.1.3.1. pacientui patvirtintas CPE nešiojimas per pastaruosius 12 mėnesių;

5.1.3.2. pacientas turėjo sąlytį su žinomu CPE nešiotaju (infekcija ar kolonizacija);

5.1.3.3. pacientas per pastaruosius 12 mėnesių buvo gydytas ASPĮ intensyvios terapijos skyriuje;

5.1.3.4. imunosupresinis pacientas ar gaunantis imunosupresinį gydymą (onkohematologiniai pacientai, pacientai po organų transplantacijos, pacientai, kuriems taikomos dializės procedūros).

5.1.4. Atrankiniai tyrimai gali būti atliekami ir kitoms pacientų grupėms, įvertinus CPE riziką (pacientams, gydytiems plataus spektro antimikrobiniais vaistais (ypač III–IV kartos cefalosporiniais, fluorochinolonais, piperacilinu / tazobaktamu, karbapenemais), pacientams, atvykusiems iš ASPĮ, kurioje vyksta CPE protrūkis).

5.1.5. Tiriamoji medžiaga – ėminys iš tiesiosios žarnos ir pasėlis iš infekcijos vietos (pvz., infekuotos žaizdos) ar įtariamos kitos sukėlėjo nešiojimo vietos.

5.1.6. Informacijos apie CPE atvejį teikimas Ligoninėje

5.1.6.1. Gydytojas nustatęs CPE nešiojimą ar infekciją ir gavęs patvirtinančius mikrobiologinių tyrimų rezultatus iš laboratorijos, darbo laiku ne vėliau nei po 2 val. nuo rezultatų gavimo privalo pranešti infekcijų kontrolės skyriui telefonais (8 37) 342 074 (Hipodromo g. 13) ar (8 37) 306 010 (Josvainių g.2) ir tyrimą užsakiusiam gydytojui, tyrimo rezultatus gavus poilsio laiku – būdinčiam skyriaus gydytojui ir kitą darbo dieną infekcijų kontrolės skyriui.

5.1.6.2. Gydytojas nustatęs, kad pacientas yra CPE nešiotas, pažymi informaciją apie teigiamus rezultatus Stacionaro ligos istorijoje (forma Nr. 003/a), Stacionaro epikrizėje (forma E003), naudodamas Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtąjį pataisytą ir papildytą leidimą „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM).

5.1.6.3. Naudojami Tarptautiniai ligų kodai (toliau – TLK)

5.1.6.3.1. Z22.1. - kitų infekcinių žarnyno ligų nešiotas

5.1.6.3.2. Z22.3. - kitų patikslintų bakterinių ligų nešiotas

5.1.6.3.3. Z06.77. - atsparumas daugeliui antimikrobinų vaistų.

5.1.6.3.4. Gydytojas pateikia informaciją apie išskirtą enterobakterijų rūšį, atsparumo antibiotikams informaciją (koks nustatytas atsparumas, kokiems antibiotikams) ir pateikia į ESPBI IS.

5.1.6.4. CPE nešiojimą ar infekciją patvirtinantys mikrobiologinių tyrimų rezultatai taip pat turi būti perduodami, kai pacientas perkeliamas iš vieno Ligoninės skyriaus į kitą.

5.1.7. Informacijos apie CPE atvejį teikimas perkeliant pacientą iš vienos ASPĮ į kitą

5.1.7.1. Gydytojas siuntimo dokumentuose pateikia informaciją apie nustatytą CPE nešiojimą ar infekciją. Paciento ligos istorijoje (išrašė) pateikia informaciją apie CPE nešiojimą ar infekciją bei pateikia į ESPBI IS.

5.1.7.2. Perkeliant pacientą iš vienos ASPĮ į kitą, ar į kitą asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančią įstaigą (pvz., globos namus) gydytojas perduoda CPE nešiojimą ar infekciją patvirtinančius mikrobiologinių tyrimų rezultatus.

5.1.8. Informacijos apie CPE atvejį teikimas perkeliant pacientą iš Lietuvos ASPĮ į kitos šalies ASPĮ

5.1.8.1. Gydytojas siuntimo dokumentuose pateikia informaciją apie žinomą CPE nešiojimą ar infekciją. Paciento ligos istorijoje (išrašė) įrašo informaciją apie CPE nešiojimą ar infekciją bei pateikia į ESPBI IS.

5.1.8.2. Gydytojas perduodamas informaciją turi laikytis asmens duomenų apsaugos reikalavimų.

5.2. PATVIRTINIMO, KAD PACIENTAS NĖRA CPE NEŠIOTOJAS, TVARKA

5.2.1. Ligoninėje nerekomenduojama nutraukti paciento CPE nešiotjo statuso hospitalizacijos metu, tačiau, jeigu siekiama nutraukti paciento CPE nešiotjo statusą, turi būti praėję ne mažiau kaip 1 mėnuo nuo CPE nešiojimo nustatymo.

5.2.2. Patvirtinti, kad pacientas nėra CPE nešiotjas, mažiausiai per 7 dienų laikotarpį turi būti gauti trys iš eilės neigiami tyrimų rezultatai: du pasėlių ir vienas polimerazės grandininės reakcijos dėl nustatyto karbapenemazės gaminimą koduojančio geno.

5.3. PAGRINDINĖS INFEKCIJŲ PREVENCIJOS IR KONTROLĖS PRIEMONĖS

5.3.1. Pacientų izoliavimas ir grupavimas

5.3.1.2. Įtarus ar patvirtinus CPE nešiojimą, infekciją pacientą būtina izoliuoti.

5.3.1.3. Jei nėra galimybės izoliuoti vienvietėje palatoje, pacientus, kuriems nustatyta CPE, gaminanti tą pačią karbapenemazę, grupuojami guldant į tą pačią palatą.

5.3.1.4. Jei pacientas nevaikšto – paliekamas bendroje palatoje, o virš paciento lovos pakabinamas darbuotoją informuojantis įspėjamasis ženklas (priedas Nr.3).

5.3.1.5. Izoliuoti pacientai už izoliacinės (vienvietės) palatos ribų juda su medicinos personalo leidimu.

5.3.1.6. Kiekvienas CPE nešiotjas ar sergantysis naudojami tik jam skirtu tualetu, jei to padaryti neįmanoma ar pacientas nevaikšto, skiriamas atskiras slaugos inventorius.

5.3.2. Kontaktinės izoliavimo priemonės

5.3.2.1. Kontaktinių izoliavimo priemonių privaloma laikytis visą paciento, kuriam įtariamas ar nustatytas CPE nešiojimas, infekcija, hospitalizavimo laikotarpį.

5.3.2.2. Kiekvienam įtariamam ar nustatytam CPE nešiotjui naudojamos vienkartinės priemonės arba skiriamas atskiras slaugos inventorius ir kitos medicinos priemonės (stetoskopas, termometras, kraujo spaudimo matavimo aparatas, basonas ir kt.)

5.3.2.3. Kontaktinių izoliavimo priemonių privalo laikytis visi, turintys tiesioginį sąlytį su pacientu ar jo aplinka visą izoliavimo laikotarpį, asmenys.

5.3.2.4. Pacientą išrašius baigiamoji palatos dezinfekcija atliekama su 0,1 % (1000 ppm) aktyviojo chloro tirpalu.

5.3.3. Pacientų lankymas

5.3.3.1. Lankytojai privalo atlikti rankų higieną, išeidami iš palatos, kurioje gydytas pacientas.

5.3.3.2. Įeidami į CPE nešiotjo palatą, lankytojai privalo dėvėti vienkartinę chalata ir medicines pirštines.

5.3.3.3. Draudžiama lankytojams naudotis izoliuotam pacientui skirtu tualetu.

6. PARENGTA VADOVAUJANTIS

6.1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2024 m. rugsėjo 30 d. įsakymas Nr. V – 950 „Dėl karbapenemazės gaminančių enterobakterijų plitimo mažinimo tvarkos aprašo patvirtinimo,, (galiojanti suvestinė redakcija).

6.2. U.S. Department of Health and Human services Centers for Disease Control and Prevention. (2024). Carbapenem – resistant Enterobacterales.

6.3. World Health Organization. Guidelines for the prevention and control of carbapenem-resistant Enterobacteriaceae, Acinetobacter baumannii and Pseudomonas aeruginosa in health care facilities. (2017).

7. KEITIMAI

Šio tvarkos aprašo keitimus atlieka dokumento rengėjas.

8. PASKIRSTYMAS

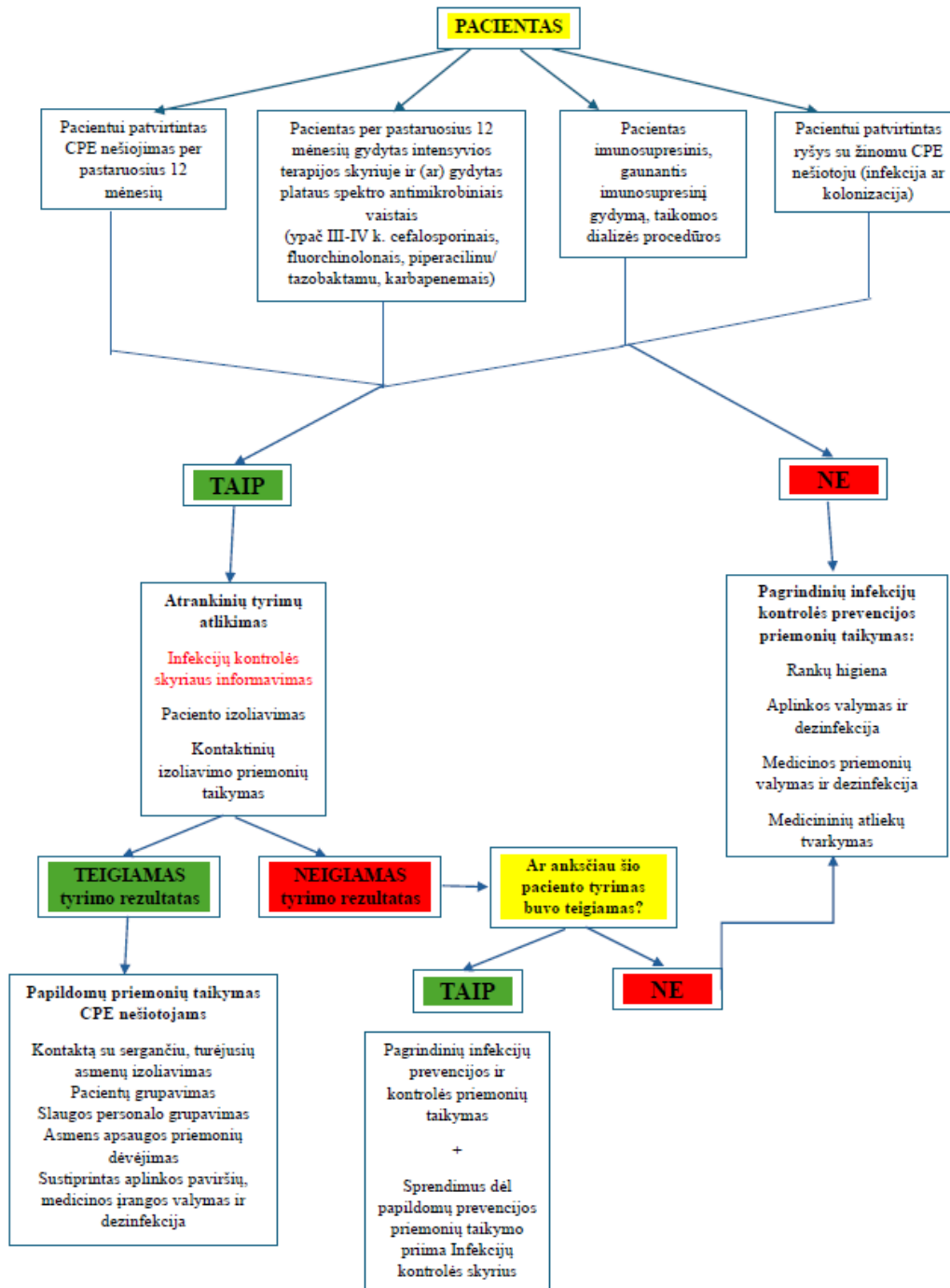
Šio tvarkos aprašo originalas saugomas Informacijos ir dokumentų valdymo skyriuje, Skenuotas dokumentas patalpinamas DVS ir Ligoninės serveryje „Kokybės vadybos sistemos dokumentai“.

9. PRIEDAI

- 9.1. 1 priedas. Karbapenemams atsparių enterobakterijų nešiotojų nustatymo schema
- 9.2. 2 priedas. Prevencijos priemonės nustačius Karbapenemams atsparių enterobakterijų (CPE) atvejį.
- 9.3. 3 priedas. CPE įspėjamasis ženklas
- 9.4. 4 priedas. Izoliavimo kortelė
- 9.5. 5 priedas. Informacinė kortelė. Kontaktinės asmens apsaugos priemonės

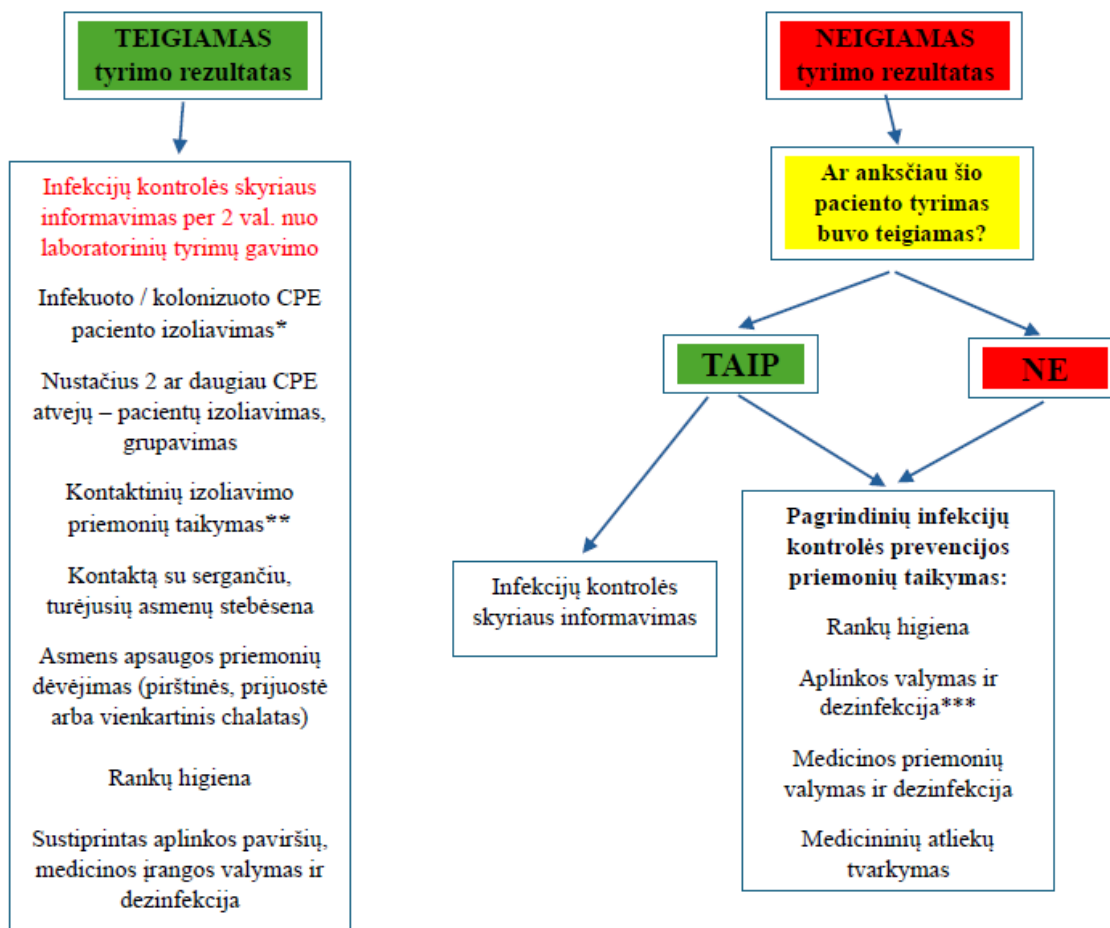
I priedas

Karbapenemams atsparių enterobakterijų nešiotojų nustatymo schema



2 priedas

Prevencijos priemonės nustatius Karbapenemams atsparių enterobakterijų (CPE) atvejį



*pacientas izoliuojamas vienvietėje palatoje su atskiru tualetu. Ant durų uždedamas izoliacinės palatos išpėjamas užrašas (DI7 1 priedas). Jei pacientas nevaikšto – paliekamas bendroje palatoje, o virš paciento lovos pakabinamas darbuotoją informuojantis išpėjamas ženklas



** pacientui naudoti vienkartinės priemonės arba priskirti atskiras slaugos priemonės: stetoskopą, kraujospūdžio matavimo aparatą, termometrą, basoną ir kt.

*** baigiamoji dezinfekcija atliekama su 0,1 % (1000 ppm) aktyviojo chloro tirpalu.

3 priedas



TA - 2024
Leidimas Nr. 1



PATVIRTINTA
Generalinio direktoriaus
2024 m. lapkričio mėn. 13 d.
įsakymu Nr. 1V-622

4 priedas

PATVIRTINTA
Viešosios įstaigos Lietuvos sveikatos mokslų
universiteto Kauno ligoninės generalinio direktoriaus
2021 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 1V-819
1 priedas

IZOLIACINĖ PALATA

INFEKCIJŲ SUKĖLĖJAI PLINTA SĄLYČIO METU (K)

ASMENS APSAUGOS PRIEMONĖS: vienkartinis chalatas ar prijuostė ir
rankovės, pirštinės

Atliekant aerosolines procedūras – skydelis arba apsauginiai akiniai

5 priedas

**ASMENS
APSAUGOS
PRIEMONĖS**

RANKŲ HIGIENA

VISIEMS įeinantiems ir
išeinantiems į / iš palatos

**ASMENS APSAUGOS
PRIEMONIŲ DĖVĖJIMAS**

VISIEMS įeinantiems ir
išeinantiems į / iš palatos
prijuostės ar vienkartinio chalato
ir medicininių pirštinių dėvėjimas

**ASMENS APSAUGOS
PRIEMONIŲ DĖVĖJIMAS**

Vienkartinį medicinos priemonių
naudojimas arba skiriamos atskiros
slaugos priemonės: stetoskopas,
kraujospūdžio matavimo aparatas,
termometras, basonas ir kt.



KL Lietuvos sveikatos
mokslų universiteto
**Kauno
ligoninė**

ASMU KAUNO LIGONINĖS
INFEKCIJŲ KONTROLĖS SKYRINIS